

Stabilirea creanțelor fiscale în contextul digitalizării administrației fiscale

Tax Collection in Context of Digital Administration

MARIA-ELIZA GALAN¹

Rezumat: Digitalizarea administrației fiscale moderne- salvagardare sau împovărare a contribuabilului? Tema lucrării are drept referință modificările legislative de notă recentă survenite în procedura fiscală, modificări ce abordează și subiectul digitalizării administrației fiscale. Articolul are menirea de a analiza provocările generate de implementarea modificărilor, dar și efectele acestora asupra contribuabilului. În contextul evoluției vertiginoase a tehnologiei, digitalizarea administrației fiscale era iminentă, având însemnate implicații în sfera stabilirii și colectării creanțelor fiscale. Așadar, în studiul nostru prezintă relevanță procesul de tranziție de la o administrație fiscală desuet la o administrație fiscală modernă. Apare, însă, ca necesară existența unui cadru tehnologic și legislativ care să susțină implementarea de noi măsuri, în contextul social-economic actual? Vom analiza pe parcursul acestui studiu toate aspectele care pot să conducă la formularea unor concluzii privind întrebarea adresată.

Cuvinte-cheie: digitalizare, administrație fiscală, contribuabil, mijloace electronice

Abstract: The digitalisation of modern tax administration - protecting or burden of the taxpayer? The topic of this paper has as reference points the recent legislative changes in fiscal procedures, changes that also approach the subject of tax administration digitalisation. The article is aiming to analyse challenges created by implementing changes, but also the consequences inflicted upon the taxpayer. In the grand scheme of technological development, the digitalisation of tax administration was imminent, having considerable implications in the area of determining and collecting debt taxes. Therefore our study presents the relevancy of transitioning from an obsolete tax administration to a modern one. However, is the existence of a technologic and legislative framework to sustain the implementation of new measures necessary in the current socio-economic context?

Keywords: tax administration, digital transformation, taxpayer, digital approach

¹ Doctorand, Facultatea de Drept, Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași, email: maria.eliza.galan@gmail.com

Introducere

Stabilirea creanțelor fiscale în contextul digitalizării administrației fiscale reprezintă tema prezentului studiu. Fenomenul digitalizării a luat amploare în ultimii ani, apărând ca o consecință firească a evoluției în domeniul tehnologiei și în cel al economiei. Actualitatea temei rezidă în amploarea fenomenului digitalizării din ultimul an, pe de o parte, având drept context criza sanitară, iar pe de altă parte, fiind o soluție necesară pentru problema nivelului scăzut al colectării creanțelor fiscale. Modificările legislative de notă recentă în procedura fiscală tratează și domeniul digitalizării administrației fiscale, fiind considerată o măsură utilă atât în stabilirea creanțelor, cât și în colectarea acestora.

În cercetarea noastră, am apreciat că trebuie avute în vedere aspecte privitoare la impactul modificărilor dispozițiilor fiscale în materia procedurii fiscale. Referitor la modalitatea de stabilire a creanțelor fiscale, considerăm că aceasta trebuie tratată și din perspectiva modificărilor anterior amintite, existând posibilitatea identificării consecințelor juridice viitoare.

Nu în ultimul rând, apreciem că stabilirea de creanțe fiscale reprezintă punctul de plecare în colectarea sumelor datorate de către contribuabili, fiind necesar ca stabilirea acestora să aibă loc în mod corect și transparent. În acest sens, considerăm că digitalizarea administrației fiscale are un rol deosebit în aplicarea principiului transparenței fiscale². Totodată, prezintă interes și studierea consecințelor pe care acest fenomen le generează, atât pentru contribuabili, cât și pentru administrația fiscală.

1. Digitalizarea administrației fiscale române

1.1. Provocări ale administrației fiscale române

Cu titlu preliminar, arătăm că modalitatea de stabilire a creanțelor fiscale în contextul evoluției tehnologiei, dar și în contextul provocărilor generate de criza sanitară existentă la acest moment reprezintă un subiect de interes pentru administrațiile fiscale în general, dar și pentru administrația fiscală română, în special.

În România, odată cu decretarea stării de urgență, s-a încercat trecerea la o colaborare prin intermediul mijloacelor de comunicare la distanță între administrația fiscală și contribuabili. Apreciem însă că, în fapt, contribuabilii au fost reticenți privind această schimbare, mai precis, privind renunțarea la modalitățile clasice de comunicare. În încercarea de a găsi măsuri necesare în contextul actual, context în care activitățile au dobândit o altă dimensiune în majoritatea domeniilor, administrația fiscală a răspândit posibilitatea comunicării prin intermediul Spațiului Privat Virtual, ca măsură incipientă. În

² V. Roș, *Drept financiar și fiscal*, Editura Universul Juridic, București, 2016, p. 393.

acest sens, la acel moment³ s-au acordat inclusiv bonificații pentru contribuabili care au reușit să se alăture unei comunicări exclusiv online prin faptul că au depus declarațiile fiscale prin mijloace electronice de transmitere la distanță și au achitat obligațiile fiscale⁴.

Astfel, în contextul generat de pandemie, digitalizarea în cadrul administrației fiscale a devenit o necesitate. Criza sanitară care a afectat întreaga populație a constituit momentul prielnic pentru a lucra la strategiile de digitalizare în domeniul fiscalității și al economiei⁵. În altă ordine de idei, oportunitatea digitalizării în acest domeniu a apărut cu mult timp înainte, ținând cont de evoluția rapidă a tehnologiei, culminând cu un nivel ridicat de inovare.

În ceea ce privește România, „digitalizare” este un termen care a fost utilizat tot mai des în ultimul an⁶. Astfel, în cercetarea noastră prezintă interes ideea conform căreia utilizarea digitalizării are drept scop îmbunătățirea sistemului de colectare a taxelor, impozitelor, contribuțiilor și a altor sume datorate bugetului general consolidat⁷. Motivul este unul evident, întrucât digitalizarea și îmbunătățirea conformității fiscale par a fi soluția cea mai bună pentru colectarea eficientă a sumelor datorate bugetului general consolidat, având în vedere și măsurile recent alese de către organul fiscal în acest sens, așa cum o vom analiza în continuare.

Scopul administrației fiscale a fost acela de a adopta o strategie privind digitalizarea, regăsindu-se un plan pentru perioada 2021-2025⁸. Astfel, se dorește transformarea administrației fiscale într-o organizație digitală care ar avea drept scop îmbunătățirea colectării creanțelor fiscale, dar și o mai bună comunicare între administrație și contribuabili. În mod evident, în momentul de față putem vorbi despre o încărcare mare a administrației fiscale, mai ales dacă ne referim la multitudinea documentelor depuse și comunicate în format letric, reprezentând unul dintre motivele pentru care s-a și propus adoptarea acestei strategii. Un alt motiv, așa cum am arătat anterior, poate fi reprezentat și de optimizarea colectării creanțelor fiscale.

³ Decret nr. 195 din 16.03.2020 privind instituirea stării de urgență pe teritoriul României, publicat în Monitorul Oficial nr. 212 din 16 martie 2020.

⁴ A se vedea https://static.anaf.ro/static/3/Anaf/20200606123648_bonificatii_du.pdf. Site consultat la data de 24.08.2021.

⁵ M. Estevao, *Why digital transformation matters for taxation*, 12 iunie 2020. A se vedea: <https://blogs.worldbank.org/voices/why-digital-transformation-matters-taxation>. Site consultat la data de 26.08.2021.

⁶ Începând cu decretarea stării de urgență prin Decret nr. 195 din 16.03.2020.

⁷ A. Cașu, *România: Optimising tax collection-a digital approach*, consultat la adresa: <https://www.internationaltaxreview.com/article/b1sh1t3yt6mffx/romania-optimising-tax-collection-a-digital-approach> în data de 26.08.2021.

⁸ Strategia digitală 2021-2025. A se vedea: https://static.anaf.ro/static/33/Anaf/20210316192555_prezentare_strategie_digitala.pdf. Site consultat la data de 26.08.2021.

Digitalizarea administrației fiscale va aduce multe provocări pentru contribuabili, dar și pentru administrația fiscală. Astfel, apreciem că este necesar să se adopte programe de pregătire profesională și de instruire a personalului. În ceea ce privește contribuabilul, considerăm că acesta trebuie să beneficieze de asistență tehnică care trebuie să îi fie asigurată în mod facil.

De asemenea, arătăm că acest proces de tranziție la o administrație fiscală modernă este unul necesar, însă este nevoie de un cadru tehnologic care să permită acest lucru. Adoptarea unor modalități de depunere a declarațiilor fiscale exclusiv prin mijloace de comunicare la distanță sau de comunicare a deciziilor de impunere tot în acest mod trebuie să aibă în vedere un contribuabil pregătit, mai ales dacă avem în vedere consecințele juridice subsecvente.

Administrația fiscală modernă poate utiliza tehnologia ca pe un instrument cu ajutorul căruia să obțină scăderea costurilor angajate, diminuarea evaziunii fiscale, dar și un dialog mai eficient între contribuabil și organul fiscal. O consecință firească a implementării digitalizării administrației fiscale este și o sporire a respectării voluntare, a conformării privind obligațiile fiscale de către contribuabili⁹.

În studiile care au avut ca obiect al cercetării chiar tranziția spre o administrație digitală, s-a ajuns la concluzia conform căreia este nevoie de o strategie eficientă care să aibă atât un plan de implementare, cât și un sistem de monitorizare adecvat¹⁰.

2. Considerații cu privire la modificarea Codului de procedură fiscală în contextul digitalizării

În România, procesul digitalizării administrației fiscale era iminent. Astfel, având ca punct de plecare contextul social dat, demersurile privind digitalizarea administrației s-au consolidat în perioada crizei sanitare, chiar dacă dezideratul tranziției la o administrație modernă exista anterior acestui moment declanșator. În data de 31 august 2021, a fost publicată Ordonanța nr. 11/2021 pentru modificarea și completarea Legii nr. 207/2015 privind Codul de procedură fiscală și reglementarea unor măsuri fiscale¹¹. Ordonanța are în vedere o serie de modificări în procedura fiscală cu impact în ceea ce privește sistemul stabilirii de creanțe fiscale utilizând servicii electronice.

Cu toate că modificările legislative care se referă chiar la digitalizarea administrației fiscale sunt de notă recentă, dar și că unele dintre măsurile

⁹ A. Cașu, *op. cit.*

¹⁰ Microsoft and PwC, *Digital Transformation of Tax Administration*, 2018, disponibil la adresa: <https://www.pwc.nl/nl/assets/documents/pwc-digital-transformation-tax-oct2017.pdf>. Site consultat la data de 27.08.2021.

¹¹ Monitorul Oficial, Partea I, nr. 832 din 31 august 2021, în vigoare de la 03 septembrie 2021.

adoptate au aplicabilitate de la începutul anului 2022, nu putem să nu anticipăm care ar putea fi aspectele controversate în materie de procedură fiscală.

2.1. Transmiterea cererilor la organul fiscal prin mijloace electronice de transmitere la distanță

Dintre soluțiile normative introduse ce au fost adoptate odată cu publicarea Ordonanței nr. 11/2021, aceea dintre modificările care ne-a atras atenția și asupra căreia dorim să exprimăm unele opinii este transmiterea cererilor către organul fiscal prin mijloace electronice de transmitere la distanță¹². Modificarea constă în introducerea alineatelor (1¹) și (1²) la art. 79 Cod de procedură fiscală, articol prin care se consacră o nouă obligație în sarcina unor categorii de contribuabili, și anume, aceea de a transmite organului fiscal documente *exclusiv* (s.n.) prin mijloace de transmitere la distanță.

Această obligație conferă o dimensiune cu caracter de noutate în privința raporturilor dintre contribuabili și organul fiscal. Apreciem că, prin această reglementare normativă, legiuitorul a dorit să stabilească bazele strategiei privind transformarea într-o administrație fiscală digitală. Așadar, legiuitorul a prevăzut obligativitatea de transmitere online a documentelor și, implicit, obligația de înrolare în Spațiul Privat Virtual¹³.

În vederea conformării contribuabilului, este necesar un termen pentru a implementa o măsură de acest tip. În acest sens, s-a prevăzut că obligația va intra în vigoare începând cu data de 01.03.2022¹⁴.

Referitor la contribuabilii vizați, art. 79 Cod de procedură fiscală reglementează următoarele categorii: *contribuabilii/plătitorii persoane juridice, asocieri și alte entități fără personalitate juridică, precum și persoanele fizice care desfășoară o profesie liberală sau exercită o activitate economică în mod independent în una dintre formele prevăzute de Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 44/2008*¹⁵. Observăm astfel că modificarea se adresează contribuabililor profesioniști, obligați să administreze în persoana proprie obligațiile fiscale.

În ceea ce privește această modificare legislativă este necesar să subliniem câteva aspecte. Așadar, se poate ridica următoarea întrebare: perioada de timp de acomodare anterioară momentului la care această obligație intră în vigoare este suficientă? În ceea ce ne privește, nu considerăm că tranziția spre o înrolare obligatorie în acest Spațiu Privat Virtual ar trebui să fie atât de rapidă. Afirmăm

¹² Art. 79 Cod de procedură fiscală.

¹³ A se vedea: https://www.anaf.ro/anaf/internet/ANAF/servicii_online/inreg_inrol_pf_pj_spv. Consultat la data de 28.08.2021.

¹⁴ A se vedea: https://static.anaf.ro/static/10/Brasov/Brasov/TabCompCPF_OG11.pdf. Consultat la data de 28.08.2021.

¹⁵ Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 44 din 16 aprilie 2008 privind desfășurarea activităților economice de către persoane fizice autorizate, întreprinderi individuale și întreprinderi familiale.

acest lucru chiar dacă, privind gradul digitalizării administrațiilor fiscale din Europa, reglementările apar destul de târziu în statul nostru. Această măsură trebuie asumată de ambele părți implicate: atât de către administrația fiscală, cât și de către contribuabil. Așadar, fără un suport tehnologic și inițiere în accesarea serviciului electronic, unii contribuabili ar putea să nu se conformeze acestei obligații la timp sau în mod corect. Cu titlu de exemplu, considerăm că acei contribuabili persoane fizice care derulează o activitate economică și sunt impozitați în sistem forfetar (micii comercianți, meseriași) nu au competențele digitale specifice îndeplinirii acestei obligații.

2.2. Comunicarea actelor administrative fiscale prin intermediul mijloacelor de comunicare la distanță

Odată cu intrarea în vigoare a obligației de înrolare în Spațiului Privat Virtual, având drept consecință realizarea comunicării documentelor exclusiv prin intermediul acestui serviciu electronic, arătăm că prezintă interes analiza consecințelor juridice și impactul acestor măsuri.

În primul rând, este important să lămurim care sunt documentele la care face referire legiuitorul. Art. 79 Cod procedură fiscală face trimitere la *cereri, înscrieri sau orice alte documente*. Astfel, printr-o interpretare gramaticală, se observă că textul include orice documente care se primesc de către organul fiscal din partea contribuabililor sau care se comunică de către organul fiscal celor din urmă.

În categoria documentelor se pot include, fără niciun dubiu, actele administrative fiscale. Aceste acte au un rol deosebit în procedura fiscală, așa încât modalitatea în care sunt comunicate prezintă o atenție sporită în cadrul acestei lucrări. În doctrină, s-au identificat o parte dintre aceste acte administrative fiscale, dintre care arătăm, cu titlu de exemplu: decizia de impunere, declarația fiscală, decizia de soluționare a unei contestații ș.a.¹⁶. Am selectat aceste acte întrucât produc consecințe juridice importante și este esențial momentul comunicării acestora, mai ales că au rol definitoriu în stabilirea creanțelor fiscale¹⁷. Referitor la actul administrativ fiscal, se distinge între actul în format tipărit și cel în format electronic. În cazul celor din urmă, se poate remarca că diferă procedura de semnare și ștampilare¹⁸.

În ceea ce privește procedura de comunicare a acestor acte, cu titlu preliminar, arătăm că îndeplinirea comunicării în forma indicată de lege reprezintă o condiție necesară pentru opozabilitatea actului administrativ fiscal. Așa cum reiese și din dispozițiile art. 48 Cod procedură fiscală, *actul administrativ fiscal produce efecte din momentul în care este comunicat contribuabilului/ plătitorului sau la o dată ulterioară menționată în actul administrativ comunicat, potrivit*

¹⁶ I.M. Costea, *Drept financiar. Note de curs*, Editura Hamangiu, București, 2021, p. 342.

¹⁷ M.I. Niculeasa, *Creanțe și obligații fiscale*, Editura C.H. Beck, București, 2009, p. 89.

¹⁸ I.M. Costea, *op. cit.*, p. 343.

*legii*¹⁹. Legiuitorul stabilește faptul că neîndeplinirea procedurii de comunicare lipsește de orice efecte juridice actul administrativ fiscal²⁰.

Mai mult decât atât, organul fiscal nu poate impune executarea obligațiilor fiscale stabilite prin intermediul actului administrativ fiscal în condițiile în care actul nu a fost comunicat potrivit art. 46 Cod de procedură fiscală²¹.

Modalitățile de comunicare prevăzute de art. 46 Cod de procedură fiscală cuprind: comunicarea personal contribuabilului (care semnează de primire); prin poștă, cu scrisoare recomandată de confirmare de primire; prin mijloace electronice de transmitere la distanță; prin publicitate²². Evoluția reglementărilor în materie de comunicare a actelor administrative fiscale a condus la o comunicare prin publicitate doar în situațiile în care comunicarea directă nu este posibilă²³.

Având ca repere consacrarile la nivel normativ, observăm că prin modificarea prevăzută de O.G. nr. 11/2021 se stabilește o trecere de la modalitățile clasice de comunicare la modalitatea de transmitere prin mijloace electronice. Așadar, este importantă o analiză care să arate în ce măsură obligația de transmitere a documentelor (implicit comunicarea de acte administrative fiscale) exclusiv prin mijloace electronice răspunde exigențelor legale cu privire la procedura comunicării.

Astfel, odată cu înregistrarea obligatorie în Spațiul Privat Virtual, un serviciu electronic prin intermediul căruia se primesc și se comunică documente contribuabilului, comunicarea actelor administrative fiscale se realizează doar prin mijloace electronice. Practic, se poate vorbi despre o trecere de la comunicarea personală ori prin poștă la o comunicare exclusiv electronică.

Contribuabilii se află în fața unei obligații pe care trebuie să o îndeplinească întocmai, având în vedere sancțiunea prevăzută de legiuitor. Mai precis, art. 79 alin. (1²) Cod procedură fiscală prevede pentru neîndeplinirea obligației de comunicare prin intermediul mijloacelor de transmitere la distanță sancțiunea *neluării în seamă*. Din momentul în care aceste dispoziții vor avea aplicabilitate legală, contribuabilii nu vor mai putea depune în format letric înscrisurile, iar dacă le depun în acest mod, înscrisurile nu vor fi luate în seamă, această sancțiune echivalând cu nedepunerea lor.

¹⁹ Art. 48 Cod de procedură fiscală.

²⁰ „Actul administrativ fiscal care nu a fost comunicat potrivit art. 47 nu este opozabil contribuabilului/plătitorului și nu produce niciun efect juridic”.

²¹ I.M. Costea, *Comunicarea actelor administrativ fiscale. Aspecte particulare*, în Analele științifice ale Universității „Alexandru Ioan Cuza”, Iași, Tomul LIX, Științe Juridice, 2013, nr. I, p. 13.

²² I.M. Costea, *op. cit.*, p. 343.

²³ Pentru mai multe detalii privind evoluția normativă, a se vedea I.M. Costea, *Comunicarea ..., op. cit.*

Sanctiunea neluării în seamă conduce la anumite sancțiuni concrete pentru contribuabil²⁴. Mai exact, aducerea în discuție a sancțiunii de neluare în considerare a unui act depus în format letric, implică și determinarea consecințelor juridice care decurg din acest fapt. Astfel, în funcție de actul depus, pot interveni diferite sancțiuni subsecvente neluării în seamă, precum: prescrierea unui drept, pierderea dreptului de a beneficia de anumite facilități fiscale (când termenul este de decădere). Totodată, putem identifica ca fiind aplicabile și sancțiuni contravenționale, în situația în care legea impune anumite termene pentru depunerea actelor administrative sub sancțiune pentru neexecutare, cum ar fi formele indicate de art. 336 alin. (1) lit. a)-c) Cod procedură fiscală.

Astfel, în situația în care contribuabilul depune actele administrative în termen, însă în format letric, acesta va putea fi sancționat pentru depășirea termenului, întrucât actul depus de acesta nu va fi luat în considerare²⁵.

În ceea ce privește obligația de comunicare prin mijloace electronice pentru anumite categorii de contribuabili, dar și consecințele juridice pe care le-am amintit, se mai impune a răspunde la o întrebare și anume: în ce măsură putem considera ca fiind comunicat un act administrativ fiscal prin intermediul mijloacelor electronice atunci când serviciul electronic semnalează erori sau în situația în care comunicarea nu ajunge în mod efectiv la contribuabil? Este intuitiv faptul că aceste platforme prin intermediul cărora se va efectua comunicarea dintre organul fiscal și contribuabil pot să conducă la anumite erori de comunicare, iar dacă acestea nu sunt detectate de niciuna dintre părți, actul administrativ ar putea figura drept comunicat pentru organul fiscal, însă ar putea să nu fi ajuns în mod efectiv la contribuabil²⁶.

Consecințele juridice într-o astfel de situație sunt destul de importante. Contribuabilul ar putea pierde, spre exemplu, un termen de contestare a unei decizii de soluționare a unei contestații, întrucât nu a luat la cunoștință de conținutul actului administrativ și posibilitatea de a-l contesta. Considerăm că este necesar ca administrația fiscală să previzioneze astfel de situații și, fie să le prevină, fie să aloce un remediu pentru contribuabil.

În cele din urmă, apreciem că trecerea la obligativitatea de înrolare în Spațiul Privat Virtual care, în esență, ar conduce la digitalizarea administrației fiscale și la consecințe favorabile ce decurg din aceasta, trebuie privită ca o provocare pentru ambele părți. Contribuabilul trebuie să se conformeze

²⁴ A se vedea *Notă de fundamentare. Proiect de act normativ privind Ordonanța pentru modificarea și completarea Legii nr. 207/2015 privind codul de procedură fiscală și reglementarea unor măsuri fiscale*, disponibil la adresa: <https://mfinante.gov.ro/acasa/transparenta/proiecte-acte-normative>.

²⁵ Pentru mai multe detalii, a se vedea: I.M. Costea, *Controlul fiscal*, Editura Hamangiu, București, 2017, pp. 45-66.

²⁶ Pentru detalii privind erorile frecvente, a se vedea: https://static.anaf.ro/static/10/Anaf/declunica/Erori_frecventev5.pdf. Site consultat la data de 04.09.2021.

obligațiilor, însă organul fiscal trebuie să îi asigure suport tehnic și resurse pentru o comunicare exclusiv utilizând servicii electronice.

Concluzii

Prezentul studiu relevă avantajele și dezavantajele pentru părțile raportului juridic fiscal în contextul digitalizării modalităților de stabilire a creanțelor fiscale. În urma efectuării unei analize a modificărilor legislative care au drept scop digitalizarea, apreciem că acest proces este unul favorabil administrației fiscale în îndeplinirea obligației de stabilire și colectare a creanțelor fiscale. Totodată, prezintă relevanță faptul că procesul de tranziție la o administrație fiscală modernă este necesar, însă este nevoie și de crearea unui cadru tehnologic care să permită implementarea de noi măsuri. Contribuabilii au incontestabil dreptul să fie informați în mod corespunzător, să înțeleagă consecințele juridice pe care le produce comunicarea într-un spațiu virtual, să fie deschiși spre a obține certificate digitale și semnătură electronică.

Nu în ultimul rând, aceștia trebuie să îmbrățișeze o poziție de conformare la normele fiscale, pentru o bună colaborare între organul fiscal și aceștia. Astfel, prin simplificarea procedurilor de administrare fiscală, este posibilă obținerea conformării voluntare a contribuabililor în ceea ce privește declararea obligațiilor fiscale.

Având în vedere ritmul în care era digitală se impune, apreciem că implementarea măsurilor legislative noi ar trebui să se poată face cu ușurință, dacă există disponibilitate din partea contribuabililor, dar și din partea administrației fiscale. Prin digitalizare, se poate reduce fenomenul necolectării, chiar al evaziunii fiscale, dar și dubla impunere, având în vedere existența unor evidențe clare și buna comunicare între administrațiile fiscale din mai multe state. Mai mult decât atât, prin digitalizarea componentei fiscale a mecanismelor economice se poate contura și o viziune cu privire la evoluția economiei și a societății din punct de vedere statistic.

Pentru a conchide, lucrarea de față cuprinde aspecte cu privire la procesul digitalizării administrației fiscale, dar și impactul măsurilor legislative adoptate cu caracter de noutate în acest an.

Referințe

- Costea I.M., *Comunicarea actelor administrativ fiscale. Aspecte particulare*, în *Analele științifice ale Universității „Alexandru Ioan Cuza”, Iași, Tomul LIX, Științe Juridice*, 2013, nr. I, pp. 19-34
- Costea I.M., *Controlul fiscal*, Editura Hamangiu, București, 2017
- Costea I.M., *Drept financiar. Note de curs*, Editura Hamangiu, București, 2021

Estevao M., *Why digital transformation matters for taxation*, 12 iunie 2020

Niculeasa M.I., *Creanțe și obligații fiscale*, Editura C.H. Beck, București, 2009

Roș V., *Drept financiar și fiscal*, Editura Universul Juridic, București, 201